

№21 жалпы орта білім беретін мектебі

Қысқы маусымға байланысты от жағушылардың өрт қауіпсіздігі ережелері.

1. Өрт сөндірушілер командасын 01 телефонын шақыру;
2. Электр беру жүйесін, газды сөндіру;
3. Оқушыларды қауіпсіз жерге шыгару;
4. Алғашқы дәрігерлік жәрдем ұйымдастыру;
5. Өрт сөндіру командасына керекti құрап-жабдықтарын, жеке қорғаныс құрапдарын беру, өрт сөндіру мақсаттарын анықтау;
6. Мектептің бағалы мұліктерін сақтап қалу үшін жоғары сынып оқушыларын жұмылдыру;
7. Қоғамдық тәртіпті сақтау тобына мектеп мұлкін күзетуді дайындау;
8. Өрт сөндіру шаралары туралы, мектептегі жағдайларды қалаптық (аудандық) білім бөліміне, ТЖ және АҚ бөліміне хабар беру;

Мектепте және нысандарда болатын өрт қаупі.

Мектепте өрт пайды болады, егер:

1. Өртке қарсы іс-шаралар инструкциясы қолданбаса;
2. Электрприборларды, электросымдарды дұрыс қолданбаса;
3. Жер сілкінісі кезінде;
4. Өрт немесе мектеп жасында болған авариялар кезінде;

Өрт бола қалған жағдайда оның себептері анықтап және алдын-алу іс-шараларын белгілеңіз. Өрт сөндіруге арналған құрап-жабдықтарды жұмыс түрінде сақтау қажсет.

Мектеп әкімшілігі

«№21 жалпы орта білім беретін мектебі» өрт кезіндегі окуышылардың қауіпсіздік ережесі

Сіздер барлықтарыныз білесіздер өрт қандай жаман қасірет келтіретінін. От үй мұлкін жояды, тұрғын үйлер жанып және бұзылады, қоғамдық құрылыштар, адамдар зардап шегеді, дене күйдіруге үшірайды, жаракат алады, кейбіреуі қаза табады.

Адамдардың қаза болуының басты себебі көмірқышқыл оксидімен (улы газбен) улану болып табылады. Өрттердің шығу себебі әртүрлі: электр сымының қысқаша тұйықталуы, жедің шамадан тыс жүктелуі, газды, жылыту пештерін дұрыс қолданбау. Өрттер табиғи және авария салдарынан болуы мүмкін, бірақ өрттердің көп бөлігі адамның байқаусыздығынан немесе дұрыс мән бермеу себебінен болады (өрт қауіпсіздік ережелері сактамау, төсекте темекі шегін жатып үйкіга кету, лактырылған темекі қалдықтары, балалардың отпен ойнауы және т.б.)

Өрт болған кезде қалай іс-кимыл жасау керектігін барлық адамдар білүлере керек. Өрт шыққан кезде және сол кезде өзінізді-өзің үстап, тез арада жағдайды байқау және дұрыс шешім кабылдау керек. Осы жағдайда өзінді және сені қоршаган ортадағы үрейді болдымау керек. Өрт болған кезде өрт сөндіргіштерді қолдану, отты су арқылы сөндіру, құммен, кішігірім ошақарды қалың жапқыштармен бұқтырып тастау керек.

Өртпен құресу кезінде және зардап шеккендерге көмек көрсету кезінде есте сақтаныз, сізге ауаның жогары температурасы, тутін, улы газдың таралуы, ғимараттың құлауы аса қаупті болып табылады. Есте сақтаныз: егер де заттар 10 метр қашықтықта көрінбесе, тутін жиналуы өмірге өте қауіпті.

Өртті сөндіру кезінде ең бастысы орттің таралуын тоқтату, ал содан соң қатты жанып жатқан от ошақтарын сөндіру керек. Сол кезде суды от жалына емес, жанып жатқан бетіне шашу керек. Егер тігінен жатқан жағы жанып жатса, онда үстінен астына қарай су шашу керек. Тутін басқан бөлмедегі өртті суды шашыратып сөндіру қажет, ойткені ол тутінді басып температуралы басады.

Егер де үйде (пәтерде) кішкентай болсын от ошағы шыкса, су құйып немесе суланған ауыр матамен жабыныз.

Жанып жатқан киім жабылған матамен сөндіріледі және де от көзін жою үшін жерге жатағалып домалау керек.

Жанғыш сұйықтықтарды қөбік аралас құраммен сөндіру керек, құм немесе жерге төгіп сөндіруге және ауыр матамен бұқтырып сөндіруге, бірақ ешқашан жанғыш сұйықты сүмен сөндіруге болмайды.

Егер де электр сымдары жана бастаса, тез арада оны ток көзінен айыру керек. Электр сымын улы қышқылы бар өрт сөндіргіштермен сөндіру керек, УӨ-5 немесе УӨ-10 (улықшылы бар өртсөндіргіші).

Егер де теледидар жанса, оны тез арада жүйеден алғып тастау керек, содан кейін артқы қабыргаларынан су құйып сөндіру керек. Егер де теледидар жанында перде немесе басқа да тез тұтанатын заттар тұрса теледидар үстіне шуберек жабу керек, содан кейін ғана су әкелуге немесе үй ішіндегі өрт сөндіргішті алғып келу керек.

Егер кинескопы жарылса, оның улы тутін өте қауіпті, сол себепті тез арада отты бағындыру керек және басқаларға хабар беру керек, балаларды тез арада сыртқа шығарған абзал.

Егер өрт пәтерде орыналса:

- 101 телефонына қонырау соғып, дұрыс мекен-жайды және не жанып жатқаны туралы толық ақпарат беру;
- карттар мен балаларды сыртқа шығару;
- содан кейін ғана өртт өз күшінізben сөндіру қажет.

Өрттердің қебі тәжірибе көрсеткендегі «адами фактор» себебі бойынша болады. Тұрмыстағы өрттердің негізгі себептері мыналар болып табылады: от жаққанда сақтық жасамау, өрт

қауіпсіздігі ережелерін білмеу және қадағаламау, түрмистағы электрлік және бөлмені жылытатын приборлары дұрыс пайдаланбау, балалардың отпен ойнауы, балалардың үлкендердің қарауынсыз қалуы.

Өрт қауіпсіздігі талаптарын орындамау қайғылы оқиғаларға - өртке, газ балондардың жарылуына және басқа да төтенше жағдайларға әкеп согады, оның салдарынан адамдар қаза болып жатады. Адам өлімінің негізгі себептері: жанғыш заттардың тұтануы, газдан улану, жоғарғы температура (әртүрлі деңгейдегі күйікке шалдыгулар) болып табылады.

Тұрғын үй секторында азаматтармен өртке жол бермеу үшін келес іқаралайым ережелерді сактаған жөн:

- тек қана отқа төзімдігі күшті кірпіш бар пешті жагу керек, пеш алдындағы еденге темір қағылуы тиіс;
- жағып жылыту кезеңінде мұржаның күлін тазарту, әрбір 3 ай сайын тексеріп отыру керек;
- шатырдағы барлық тұтін жолдары мен трубаны тексеріп отыру қажет, бұл жұмыс мұржа жарықтарын, өрт алуын жедел табуға көмектеседі;
- жағып жылыту пештері мен мұржаларды бақылап, қажеттілік туғанда жондеу жүргізген абзал;
- пешті лапылдан жанатын сұйықтар мен тұтатудан аулақ болған жөн (бензинмен, керосинмен);
- пешті қараусыз қалдырып, оны қадағалауды жас балаларға тапсырған дұрыс емес.

Егер үйінізде электр арқылы бөлмені жылытатын құралды пайдалансаңыз, онда оны орнату мен пайдалану ережелерін білгеніңіз жөн:

- электр арқылы бөлмені жылытатын құралдың корпусы ақаусыз және қыздыру элементінің қоршалған конструкциясымен болуы тиіс;
- үйді жылытатын құралдардың ток көзін көп айналдыратынын, және үйдің электр желісіне күш түсіретінін есте сақтаған жөн. Изоляцияның жанған иісінің пайда болуы, электр сымдары мен розеткаларының қатты қызуы, электр шотындағы сақтандырыштың жіңі-жіңі сөніп қалуы немесе күйіп кетуі – үйдегі электр желісіне ауыртпалықтың көп түскендігінің бірінші сипаты және бөлмені электрмен жылыту құбырын пайдалану өте қауіпті болады;
- бөлмені электрмен жылыту құбыры құлап қалатын жерде болмауы керек және шығарған зауыттың талаптарына сәйкес болуы тиіс;
- бөлмені электрмен жылыту құбырын жанғыш материалдармен жабуға, оның үстінде киім-кешек кептіруге, оны жанғыш заттарға жақын орналастыруға болмайды;
- үйде балалар мен үй жануарлары болғанда бөлмені электрмен жылыту құбырын қараусыз қалдырмау керек, оны электр розеткасынан ағытуды ұмбытпаңыздар.

Тек қана осы ережелерді қатаң қадағалау Сізге және Сіздің жақындарыңызға өмірі мен денсаулығын сақтап қалуға, дүние-мұлікті, үй жануарларын аман алып қалуға септігін тигізеді.